

Θαλάσσιο πάρκο η Κάρπαθος

ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΧΑΪΝΗ

Χρειάστηκε να περάσουν περισσότερα από 10 χρόνια για να θεσμοθετηθεί τελικά το θαλάσσιο πάρκο Καρπάθου - Σαρίας και Αστακιδονησίων και να προχωρήσει ουσιαστικά η προστασία της περιοχής. Με Προεδρικό Διάταγμα, που τέθηκε σε διαβούλευση από το υπουργείο Περιβάλλοντος, θεσπίζεται το Περιφερειακό Θαλάσσιο Πάρκο βόρειας Καρπάθου, νήσου Σαρίας και Αστακιδονησίων, και στο πλαίσιο αυτό καθορίζονται θαλάσσιες και χερσαίες ζώνες προστασίας με στόχο την ορθολογική διαχείριση, την ανάπτυξη και την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και των ιδιαίτερων αρχαιολογικών, ιστορικών, πολιτιστικών και αισθητικών στοιχείων της περιοχής. Πρόκειται για το τρίτο θαλάσσιο πάρκο -έπειτα από αυτά της Ζακύνθου και της Αλοννήσου- που θεσμοθετείται στην Ελλάδα.

Πλούσιο οικοσύστημα

Το ιδιαίτερο ανάγλυφο της περιοχής, με τις βραχώδεις σπηλιές στις ακτές και τους παραθαλάσσιους βράχους, έχει αποδειχθεί ιδανικό για τη διαβίωση πολλών απειλούμενων ειδών. Ο πληθυσμός της μεσογειακής φώκιας μονάρχους αριθμεί 20 με 25 άτομα σε σταθερή βάση, ενώ συχνότατη είναι και η παρουσία σπάνιων αρπακτικών, όπως του μαυροπετρίτη, του σπιζαετού και της αετογερακίνας. Επίσης, μέσα στην προστατευόμενη περιοχή φιλοξενούνται τρία είδη αμφίβιων -μεταξύ των οποίων και ο ενδημικός βάτραχος *rana cerigensis*- και επτά είδη ερπετών, όπως η σαλαμάνδρα «κοχυλίνα», που ζει μόνο στην Κάρπαθο, στην Κάσο, στο Καστελόριζο και στη νοτιοδυτική Τουρκία. Οσον αφορά τη χλωρίδα, περιλαμβάνει συνολικά 940 είδη φυτών, από τα οποία τα 87 είναι ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα.

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα, το οποίο στη συνέχεια θα εξειδικευτεί με ειδικό σχέδιο διαχείρισης, η ευρύτερη περιοχή έχει χωριστεί σε δύο βασικές ζώνες προστασίας, τις θαλάσσιες και τις χερσαίες, καθώς και σε επιμέρους ζώνες, στις οποίες ορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες. Παρατηρείται κλιμάκωση στα μέτρα προστασίας, με στόχο τη δημιουργία ενός συνεκτικού και αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου που να εξυπηρετεί την ανάγκη προστασίας του οικοσυστήματος, αλλά και της τοπικής κοινωνίας για βιώσιμη ανάπτυξη. Καθορίζονται 5 θαλάσσιες και 7 χερσαίες ζώνες, συνολικής έκτασης 346,226 τετρ. χλμ. (243,076 τετρ. χλμ. θαλάσσια και 103,149 τετρ. χλμ. χερσαία έκταση).

«Οι περιοχές βρίσκονται ήδη στο δίκτυο Natura. Με το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος συγκεκριμενοποιούνται οι κανόνες προστασίας στις χερσαίες και τις θαλάσσιες ζώνες, με πιο σημαντικά αντικείμενα προστασίας τη μεσογειακή φώκια, την ορνιθοπανίδα, τα ενδημικά φυτικά και ζωικά είδη και τον οικότοπο των λιβαδιών Ποσειδωνίας στον θαλάσσιο χώρο», εξηγούν από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου.

Οι ζώνες προστασίας

Στις ζώνες απόλυτης προστασίας οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες αφορούν κυρίως την επιστημονική έρευνα και τη διαχείριση της περιοχής, ενώ στις ζώνες προστασίας της φύσης επιτρέπονται επιπλέον ήπιες οικονομικές δραστηριότητες -όπως ο τουρισμός μικρής

κλίμακας και η παράκτια επαγγελματική αλιεία- η αναψυχή, η κατάδυση και άλλες αναπτυξιακές δραστηριότητες που είναι συμβατές με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Απαγορεύονται η κατασκευή έργων, κάθε φθορά της αυτοφυούς βλάστησης και του εδάφους στα δάση, η διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων, η απόθεση αδρανών υλικών, οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων, η αλλοίωση της ακτής και του πυθμένα της θαλάσσιας ζώνης, η διέλευση πετρελαιοφόρων και οποιουδήποτε πλωτού μέσου που μεταφέρει επικίνδυνα τοξικά ή ραδιενεργά φορτία. Αν και ένα μεγάλο τμήμα του νησιού προστατεύεται από την κοινοτική νομοθεσία -και άρα διαθέτει από το 2003 φορέα διαχείρισης- οι δράσεις προστασίας δεν στηρίζονταν θεσμικά και περιορίζονταν σε χερσαίες και θαλάσσιες περιπολίες σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες. «Ο Φορέας Διαχείρισης Καρπάθου - Σαρίας κρατούσε στάση αναμονής όλο αυτό το διάστημα. Μετά από συνεχή πίεση κατάφερε να βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τη θεσμοθέτηση του Περιφερειακού Θαλάσσιου Πάρκου», επισημαίνει η πρόεδρος του Μαριγώ Φωτάκη. «Στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα λήφθηκε υπόψη η ισχύουσα νομοθεσία για την περιοχή, η οποία θέτει όρους και περιορισμούς, όπως είναι η κήρυξη της βόρειας Καρπάθου σε αρχαιολογικό χώρο, ο χαρακτηρισμός της Ολύμπου και της Αυλώνας ως παραδοσιακών οικισμών κ.ά.», συμπληρώνει.

Τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο φορέας - και τα οποία αναμένεται να ελεγχθούν υπό το νέο καθεστώς προστασίας- είναι η παράνομη ρίψη μπάζων και απορριμμάτων, η παράνομη αλιεία και θήρα και η ανεξέλεγκτη βόσκηση.

18/06/2012